

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, GEGUŽE — MAY 4, 1984

Nr. 89

LKB Kronika Nr. 61

Štai kokia sovietinė tikėjimo laisvė

(Tęsinys)

Kun. S. Tamkevičius straipsnyje kaltinamas, kad šlavant bažnyčioje ragino tikinčius tėvus neleisti savo vaikų įrašyti į bedieviškas organizacijas, skirtas netikintiems. Pagaliau to privaletų pagedauti ir mokytojai, jei jiems iš tiesų rūpi, kad mokiniai neaugtų veidmainiais.

S. Mockuvienė straipsnyje aiškiai pripažįsta, kad sovietinėje Lietuvoje nusikaltimu laikoma: pareiškimų rašymas bei parašų po jais rinkimas. Ir dar vieną nusikaltimą sukuria korespondentė: „Prašymų metų pabaigoje per pamokslą jis apsisukė organizuojančių šventorių kalėdinę eglutę, pakvietė parapijiečius atsivesti vaikus, o sau į pagalbą pasitelkė dar porą kunigų“. Ar girdėta kur nors pasaulyje, tegul ir ne tokioje „laisvoje“ šalyje kaip Lietuva, kad kalėdinės eglutės surošimas ir pasikvietimas tulkai draugų kunigų būtų laikoma valstybiniu nusikaltimu... pagrįstai įtrauktinu, kai kalbama apie nuobaudą šešeriams metams griežto režimo lageriu ir ketveriems metams tremties?

Korespondentė S. Mockuvienė labai dažnai mini, kad S. Tamkevičius užsiiminėjo šmeižtu, juodino tarybinę tikrovę ir kartų tvirtina, kad nutestasis tiesioginio žodžio nepasakė ir neparašė prieš tarybų valdžią: „Kun. S. Tamkevičius puikiai žinojo, kad atvirai kalbėdamas prieš tarybų valdžią ne ką laimėsi... pamokslai užmaskuoti suktais pareiškimais apie bedievystės žalą. Taigi, tenka pastebėti, kad juodinti tarybinę tikrovę nėra jokio reikalo, pakanka žinoti ar pasakyti tiesą apie ją, kad būtų pašauktas valstybiniu nusikaltėliu.

Idomu, ką galvoja pati S. Mockuvienė rašydama: „Žmogiška pagarba, teisė į mokslą... ir kitas socialines privilegijas visada buvo ir yra taikoma visiems vienodai“. Kuo ji laiko tuos žmones, kurie skaitys jos parašytą

straipsnį, kurie žino daugybę diskriminacijos faktų ir patys yra patyrę daug skriaudų vien už tai, kad drįsta pasirodyti praktikuojančiais tikintaisiais? Korespondentė galbūt mėgins remtis pavieniais liudininkais, kurie neva paneigė kai kuriuos „Kronikoje“ išskeltus persekiojimo faktus. Gyvenant sovietinėje Lietuvoje, nesunku suprasti, kaip buvo „surasti“ ir „padaryti“ liudininkai. Ne visi nukentėjusieji sugeba atlaikyti saugumo spaudimą. Kai pagrasinama išmesti iš darbo ar mokyklos, kai kas ir paneigia ankstesnius tikrus parodymus. Juk visiems puikiai žinoma, kaip saugumiečiai renka liudininkus. Panašiai buvo renkami liudininkai prieš kun. A. Svarinsko bylą: išskviečia valdžios atstovai darbuotojų ir isako, kaip jis turės kalbėti kunigo teisme, duodant parodymus. Tokiu būdu buvo renkami liudininkai ir kun. S. Tamkevičiaus bylai. Suėjus kun. S. Tamkevičiui, tardymui buvo iškviešta ne viena dešimtis liudininkų, bet ne vienas iš jų stebėti teismo proceso nepateko, nors norėjo ir dėjo pastangų. Kodėl jų neįleido į salę? Apie 70.000 tikinčiųjų pasirašė po pareiškimų, protestų teksta, kad susidorojimas su kun. S. Tamkevičiumi bus grubus nusikaltimas, bet jį tai niekas neatsižvelgė. Jeigu kalbama ne apie kriminalinį nusikaltimą, o apie visuomeninę, religinę ar politinę veiklą, tai negi arti 70.000 pasirašiusių protestus prieš kun. S. Tamkevičių keltamus kaltinimus nėra pakankamas liudijimas spręsti apie kunigo veiklos nusikalstamą pobūdį? Alimentininkui, grobystytojui, chuliganui apginti nuo baudžiamosios atsakomybės neretai pakanka keliolikos ar keliasdešimties kolektyvo narių prašymo bei garantijos, o padėti nekaltai teisiamam kunigui, kurio „eglutė“, „eitynių organizavimas“, „grupinių vaikų mokymas“ nepatiko saugumui, nepakanka ir dešimčių tūkstančių liudijimo.

(Bus daugiau)

Sirija sugavo tris izraeliečius

Beirutas. — Sirija patvirtino, kad ji pagavo tris Izraelio pareigūnus Libane ir išvežė juos į Siriją. Jie bus laikomi karo belaisviais, bus taikomi Ženevos konvencijos nuostatai. Sirija skelbia, kad pagauti trys Izraelio šnipai ir sabotuotojai. Izraelio premjeras pagrasino Sirijai, kad ji bus atsakinga už suimtųjų saugumą ir gerovę. Jis reikalavo suimtuosius perduoti Libano vyriausybei.

Kaip trumpai pranešta, trys izraeliečiai buvo neoficialūs ryšininkai su Libano krikščionių falangistų grupe. Gegužės 1 jie išvažiavo pasivažinėti, nes Libane tai buvo šventė. Privaziavę Byblos miestą, izraeliečiai, matyt, pasuko ne tuo keliu ir priartėjo prie Sirijos užimtos teritorijos ribos. Pamatę Sirijos vėliavą, jie apsisuko ir grįžo atgal, bet sirai juos apšaudė vėliau pasivijo ir apsupo jų automobilį,

kuris buvo jau libaniečių prižiūrimoje teritorijoje. Izraelis laiko apie 300 Sirijos karo belaisvių. Jau kuris laikas Izraelis veda pasitarimus su Sirija per Tarptautinį Raudonąjį Kryžį, siūlydamas pasikeisti belaisviais. Sirija iki šiol laiko tris Izraelio karius. Dabar Sirija turės šešis.

Izraelis kreipėsi ir į JAV vyriausybę, prašydamas padėti išvaduoti suimtus Izraelio pareigūnus.

— Graikijos premjeras pasiskelbė, kad saugumo ir policijos įstaigoms įsakyta sudaryti visas komunistų, anarchistų ir kitų politinių priešų kvotas ir sąrašus.

— Peru valstybėje balandžio mėn. smurto veiksmuose žuvo 130. Jų tarpe 62 komunistai iš Šviečiančio tako organizacijos.

Popiežius Jonas Paulius II ir prezidentas Reaganas susitiko Aliaskoje, Fairbanks miesto aerodrome. Popiežius tą vietą pavadino „šios žemės kryžkelė“.

Maskva šūkauja dėl L.A. kainų

Los Angeles. — Sovietų spaudai vis neduoda ramybės Los Angeles mieste organizuojamos 1984 m. Olimpiadės žaidynės. Jau rašėme apie sovietų komiteto priekaisčius ir skundus Tarptautiniam komitetui dėl Los Angeles komiteto Olimpiadų chartos laužymo, dėl sovietų sportininkams gresiančių pavojų iš visokių „terroristų“ pusės. Kaip žinoma, pabėgėliai iš sovietų okupuotų kraštų rengiasi demonstruoti, planuoja raginti sovietų sportininkus pabėgti, ruošiasi priminti suvažiavusiems turistams ir varžybų dalyviams, kad Sovietų Sąjunga yra imperialistinė, kitų tautų laisves pagrobusi valstybė.

Paskutiniu metu sovietų „Tass“ agentūra priekaisčiau dėl Los Angeles biznių planų pasipelninti iš varžybų. „Jei turistai — nepiniguotūs“ straipsnyje „Tass“ rašo apie Los Angeles viešbučių savininkų keliamas kainas. Cituodamas Ženevos žurnalą „Sveicarijoje“, „Tass“ sako, kad praleisti porą savaitę Los Angeles mieste reikia turėti turtinę dėdę, kuris su tikrąja svečia mainytis. Žaidynių dalyvių ir turistų laukia daugybė spastų. Kalifornijos restoranų draugijos atstovė pareiškė, kad pusryčiai kainuos 9 - 15 dolerių. Jeigu panorėsite pietauti, vakarieniauti, per dvi savaites geriausiai atveju „suvalgyti“ 400 - 500 dolerių, rašo „Tass“.

Sovietų agentūra skundžiasi, kad viešbučių kainos, nustatytos „olimpinės šeimos“ nariams — oficialiems atstovams ir žurnalistams, svyruoja nuo 35 iki 140 dolerių už naktį vienviečiuose arba dviečiuose kambariuose. O viešbučių, kuriuose gyvena paprasti turistai, savininkai užsipašys už kambarius tiek, kiek panorės. Galima išsenuoti kambarį arba butą. Skelbimas „Los Angeles Times“ rašo: Long Beach rajone išnuomojamas butas — keturi kambariai — 6,500 dol. už savaitę. Santa Monika penki kambariai, privatus plotas, 30,000 dol. nuo liepos 1 iki rugpjūčio 15. Atsirado ir toks apsuksuolis Antonijus Karpeta, kuris rengiasi pastatyti — 2000 palapinių miestelį, imti po 40 dolerių per parą už palapinę, negarantuodamas jokios higienos ir jokio saugumo, rašo „Tass“.

Toliau sovietų agentūra su-

mini Los Angeles taksistų imamas kainas. O kiek dar kainuos bilietai į varžybas ar į atidarymo, ar uždarymo ceremonijas. Jau veikia spekuliantai, kurie nupirkę bilietą už 200 dol., planuoja parduoti už 3,800 dol.

Los Angeles organizacinio komiteto filosofijos esmė: bet koki būdu išspausti iš žaidynių kuo daugiau pelno, skundžiasi sovietų agentūra.

Izraelio suimti patyrę teroristai

Jeruzalė. — Izraelio spauda daug rašo apie žydų teroristų grupės išaiškinimą. Keli suimti tos grupės dalyviai jau prisipažino, kad jie ne tik planavo sprogdinti arabų autobusus, bet ir anksčiau yra dalyvavę žygiuose prieš arabus. Jau 1980 m. buvo sprogdinti dviejų žymių arabų, miestų burmistrų, automobiliai. Keturi suimtieji dalyviai Hebrono miesto arabų puolime, kur žuvo 3, sužeistų 33 arabų studentai.

Tarp suimtųjų 19 žydų vienas yra buvęs aukštasis pareigūnas Vakarinio Kranto zonoje. Jis buvo už narsumą 1973 m. kare apdovanotas aukštu medaliu.

Khaddafis apie anglius barbarus

Tripolis. — Libijos diktatoriaus Khaddafis sukvietė užsienio žurnalistus į spaudos konferenciją. Pats atvyko trim valandom pavėlavęs. Khaddafis pasakė, kad visą Libijos pasiuntinybės incidentą Londone išprovokavo britai, jie pastatė padėjo ten policijos rasti ginklus ir amuniciją. Libija elgėsi civilizotai, o angilai — tikri barbarai, pasakė Khaddafis.

Atsakydamas į klausimus, jis pripažino, kad Libija remia airius, kovojančius prieš britų okupaciją Šiaurinėje Airijoje. Jis pasakė, kad 8,000 britų piliiečių, kurie dirba Libijoje, bus saugūs, krizė jų nepalies.

— Amerikos ir Britanijos mokslininkai sėkmingai sprogdino branduolinių užtaisų Nevados dykumoje požeminame bandyme. Tai jau 16-tas jungtinis Amerikos - Britanijos sprogdinimas.

— Britų helikopteris su 47 keleiviais buvo priverstas nusileisti Šiaurės jūroje. Visi keleiviai išgelbėti.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Viceprezidento Busho kelionė į Azijos šalis buvo prailginta, sutartas susostijimas Indonezijoje, kur jis tarsis su prezidentu Suharto. Viceprezidentas išvyksta į Japoniją pirmadienį. I Washingtoną jis grįš gegužės 20 d.

— Airijos politinių partijų vadai, posėdžiavę 12 mėnesių, paskelbė naują Airijos susostijimo planą, kurį įteikė Britanijos vyriausybei. Planas ragina baigti 15 metų trukusias kovas ir smurtą. Vienas planas numato federaciją su dviem sostinėm Dublinė ir Belfastė. Kitas — jungtinę valdžią: Londono ir Dublino. Šiaurės Airijos protestantai turėtų dvigubą pilietybę.

— Libano naujoji vyriausybė turėjo pirmą posėdį, trys ministrai nedalyvavo.

— Atstovų Rūmai 416-0 balsais išreiškė paramą Kontadoros valstybių grupės pastangoms taikui būdu išspręsti Centrinės Amerikos problemas.

— Indijos policija apsupo tris sikhų religinės grupės šventyklas, kuriose slepiasi sikhų kovotojai. Politinis grupės vadovas pagrasino puliti policijos jėgas ir išvaduoti apsuptuosius, kuriems trūksta maisto ir vandens.

— Amerikos Mokslo Akademijos prezidentas Frank Press paskelbė reikalavimą vyriausybei sustabdyti branduolinių ginklų lenktynes ir ieškoti branduolinių ginklų kontrolės.

— Bengalijos opozicijos mitinge sprogo trys bombos, viena užmušė, 19 sužeidė. Bombas padėję „Indijos agentai“.

— Sudano prezidentas atleido iš pareigų 6 iš 21 ministro.

— „Tass“ agentūra puola JAV už tai, kad valdininkai klausinėjo ir tardė sovietų matematiką Sergej Kozlov, kuris tris mėnesius gyveno ir dirbo New Yorke. Jis staiga, sovietų diplomatų apsuptas, panorė grįžti namo, nepasibaigus jo viešėjimo laikui. Jis buvo klausinėjamas, ar grįžta savo noru, ar verčiamas sovietų KGB. Jo išvykimas buvo suvėlintas. Valdininkai įsitikino, kad jis grįžo į Maskvą savanoriškai.

— Penki amerikiečiai, žmogaus teisių organizacijos „Americas Watch“ nariai atvyko į Paragvajų, tačiau policijos buvo susodinti į lėktuvą ir išsiųsti atgal.

Susitikimas Aliaskoj

Fairbanks. — Prezidentas Reaganas Aliaskoje sutiko pravažiuojantį popiežių Joną Paulių II, su juo pasikalbėjo pusę valandos. Popiežius po to palydėjo prezidentą į lėktuvą, o pats dar pasilikio Fairbankse, vadovavo pamaldoms, į kurias iš visos Aliaskos suvažiavo minios žmonių.

Sutikdamas popiežių prezidentas pavadino jį taikos ir meilės ministru, paguodos, vilties ir inspiracijos šaltiniu. Jis palinkėjo popiežiui laimingos kelionės į Pietų Korėją. Prezidentas privaziavo pasikalbėjime pažadėjo atsiųsti į Vatikaną atstovus, kurie pasitartų su Vatikanu pareigūnais dėl užsienio paramos skirstymo ir jos derinimo su Vatikanu teikiama parama, kuri palengvintų skurdą ir alkį pasaulyje.

Prezidentas Reaganas su popiežium trumpai buvo susitikęs 1982 m. birželio mėn. Vatikane. Dabartinį pasimatymą popiežius pavadino susitikimu pasaulio kryžkeleje. Prezidentas Reaganas, grįždamas iš Kinijos, vieną dieną palaukė popiežiaus Aliaskoje.

Generolas Žuvo sovietų lėktuve

Washingtonas. — Pentagonas pripažino, jog aviacijos gen. Robert Bond užsimušė praėjusį ketvirtadienį, skraidydamas su sovietų gamybos Mig-23. Pripažįstama, kad Nellis aviacijos bazėje bandomi metodai, kaip išvengti radaro stočių. Komentatoriai mano, kad ten bandomas „Stealth“ lėktuvo modelis, kurio nepastebi priešo radaras.

Neskelbiama, iš kur JAV aviacija gavo sovietų lėktuvą. Įvairūs šio lėktuvo modeliai rusų jau seniai parduodami Alžirui, Irakui, Vietnamui, Etiopijai, Kubai ir Indijai.

JAV aviacijos dirbtuvės jau kuris laikas dirba, ieškodamos medžiagų, lėktuvo formų ar dažų. Bandoma pagaminti bombonešius ir naikintuvus, kurių radaras „nematyti“. Neaišku tik, kodėl bandomuose skridimuose dalyvavo toks aukštasis karininkas, trijų žvaigždžių generolas, 33 metų patirties aviacijos veteranas?

Gegužės 1-moji Pietų Amerikoje

Sao Paulo. — Brazilijoje gegužės 1-mos proga tūkstančiai žmonių dalyvavo demonstracijose, reikalavo visuotinių demokratinių rinkimų. Bolivijoje 80,000 darbininkų šventės proga buvo paskelbė generalinį streiką. Kalbose buvo smerkiamas JAV imperializmas, Tarptautinio Valiutos fondo uždėti Bolivijai ekonominiai varžymai. Panašios demonstracijos vyko Kostarikoje.

Jau daug metų žmonės nematė tokios masinės demonstracijos Urugvajuje, kur žygiavo apie 300,000 žmonių. Čia karinė vyriausybė žadėjo pasitraukti lapkričio mėn. Čileje demonstrantai reikalavo tuoj pakeisti karinę diktatūrą. Įvyko susirėmimų su policija, kuri šaudė į riaušinininkus guminėmis kulkomis. Apie 20,000 demonstravo Hondure. Šūkiai buvo nukreipti prieš Ameriką, jos kariuomenės bazes Hondure.

Prezidentui išvykus į Washingtoną, popiežius atvirame automobilyje aplankė susirinkusią minią. Savo žodyje nuo specialiai pastatytos platformos popiežius pagyrė Aliaskoje veikusių misinierių. Jis priminė, jog 1981 m. jis jau buvo Aliaskoje ir gavo gėlių iš mažos mergaitės, kuri po kiek laiko susirgo ir mirė.

Iš Fairbanks dioclezijos 15,000 katalikų pusę yra indėnai ir eskimai. Popiežius savo žodyje pasigėrėjo gražia Aliaskos gamta ir nepaprastai turtingu tautiniu mišiniu. Šioje didelėje valstyje yra kalbama 65 kalbomis. Nežinrint tautinių, rasinių skirtumų, žmonės suranda bendrą kalbą, yra atviri ir padeda vieni kitiems, pasakė popiežius. Šalia vietinio vyskupo Robert Whelan popiežius Fairbankse pasitiko Vatikano ambasadorius Washingtono arkivyskupas Pio Laghi, atvyko Los Angeles arkivyskupas kardinolas Timothy Manning ir Chicago arkivyskupas Joseph Bernardin.

Prezidentas Aliaskoje buvo apsisostęs senatorius Frank Murkowski namuose, kur pailsėjo po įtemptų dienų Kinijoje.

Vakar popiežius atvyko į Pietų Korėjos sostinę. Skridamas lėktuvu popiežius pasi-meldė „už smurto aukas“. Jo palydovai pasakė reporteriams, kad popiežius meldėsi už Korėjos lėktuvo, sovietų naikintuvų numušto pernai spalio 9 d., žuvusius 269 žmones.

P. Korėjoje popiežius bus iki pirmadienio, po to skris į Papua Naująją Gineją. Iš čia jis ateinantį trečiadienį aplankys Honiara salą, Solomonų salyne. Po to, gegužės 10 popiežius išvyks į Tailandiją.

Painformavo Pietų Korėjos valdžią

Seoulas. — Valstybės sekretorius George Shultz, grįždamas iš Kinijos, atsisakė nuo prezidento Reagano ir trumpai sustojo Pietų Korėjoje. Jis pasivijo prezidento sūvitą Aliaskoje.

Sekretorius painformavo P. Korėjos vyriausybę apie pasitarimus Kinijoje. Kinijos premjeras ir komunistų partijos vadai abu kelė Korėjos sujungimo klausimą, tačiau nieko naujo nepasiūlė. Abu ragino Ameriką išvežti kariuomenę iš Pietų Korėjos, nes jos laikymas svetimam krašte, kaip pareiškė partijos pirmininkas Hu, Amerikai nedaro garbės.

Prezidentas Reaganas siūlė ugdyti abiejų Korėjų pasitikėjimą, pranešinėti apie rengiamus didesnius kariuomenės manevrus, siūlė demilitarizuoti zoną tarp abiejų valstybių, siūlė leisti susijungti karo išskirtom šeimom. Po to būtų galima kalbėti ir apie abiejų dalių susijungimą.

KALENDORIUS

Gegužės 4 d.: Florijonas, Monika, Berzas, Mintautė.
Gegužės 5 d.: Maksimas, Krescencija, Barvydas, Neris.

ORAS

Saulė teka 5:45, leidžiasi 7:51.

Debesuota, su pragiedruoliais, temperatūra dieną 55 l., naktį 45 l.

Pasaulis bunda?

MUMS ŠVIESIAU!

Ilgą laiką mes, lietuviai, už Lietuvos laisvę rungdavomės bemaž vieni. Nors ir turėjome potencialių sąjungininkų (latviai, estai, ukrainiečiai, kitos Rytų Europos tautos...), į juos per didelę dėmesio nekreipdavome. Jei ir suėdavome su jais kontaktą (pvz., per BATUNą, Pasaulio baltų sątaką, Jungtinių baltų komitetą ir t.t.), tai stipriausią savo pajėgų toms pastangoms paprastai neskirodavome. Dažnai bendradarbiavimas prasidėdavo ir baigdavosi tuo, kad apsilankydavome vieni kitų nepriklausomybės minėjimuose ir ten pasakydavome vieni kitiems sveikinimo kalbas. Lai dzivo Latvija! Tegyvuoja Lietuva! Retkarčiai prie miesto rotušės surengdavome ir vieną kitą demonstraciją. Tačiau kokio nors vieno bendro, efektingo fronto prieš visą tą patį priešą nesukūrėme, bendro rezistencijos plano neformavome ir jo bendrai nevykdėme. Su milžinišku, galingu priešu kovojome atskirai, lyg tik nuo vieno mūsų, lietuvių, tos kovos pasisekimas ir priklausytų. Pešdavomės tik dėl to, kas toje kovojame „vyriausias“ — VLIKas, ALTA ar LB. Už tai kartais ir susidarydavo įspūdis, kad toji „kova“ — tik toks mūsų ritualas, o ne žūtbūtinis grūmimas už būvį ir gyvybę (kaip kad Lietuvoje, kur tikras galvas už tėvynę guldydavo miško broliai, į tikrus kalėjimusėjo ir eina jų įpėdiniai, rezistentai ir disidentai...).

Kita vertus, iš anų minėtų tautų-sąjungininkų (tiksliau pasakius, iš jų išeivijoje atsidūrusių atstovų) nedaug tebuvo ir naudos — kol Vakarų valstybių politika Rytų Europą visiškai ignoravo. Kas iš to, kad jos, tos laisvės pasaulio valstybės, prieš 20 ar 30 metų priėmė mums visokius Laisvės komitetus, Pavergtųjų tautų kongresus, Antibolševikinių tautų blokus, jei tikrąjį savo dvasios stovį jos atskleidė aną 1956 m. rudenį, kai kraujuojanti, bet iki galo pasiryžusi Vengrija jau buvo bebaigianti išvysti rusus ir jai tereikėjo tik to trupčiuko Vakarų karinės-diplomatines pasipirties savo kraujo auką paversti tikru laimėjimu... Deja, Vakarai užspringo ir sustyro... ir tokiais pasilikę per visas konvulsijas Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Kuboje, Afganistane (o Vietnamo ir Kambodijos taip pat nepajėgė išgelbėti) iki patį pastarųjų kelerių metų.

Tik, va, šiais pastaraisiais keleriais metais kažkas lyg ėmė ir pakito. Nedaug — bet vis dėlto pakito. Vakarų Europos Parlamentas staiga atsiminė, kad kažkur už Baltijos krantų yra dar tokios Estija, Latvija ir Lietuva, ne taip jau seniai buvusios nepriklausomos ir pilnateisės pasaulio bendruomenės narės. Pasidarė madinga kalbėti ir apie Sovietų imperijos sugriuvimą (bet kol kas tik pakalbėti!). Net Vakarų Europos valstybių kompartijos išdriso kai kada susvyruoti ir nebepataikyti į Kremliuje nušamo būgno taką. Apskritai, Maskvos „realusis socializmas“ nuostojo bent dalies savo turėto prestižo, o jau 60 su viršum metų su juo kovojusieji tapo respektabiliais piliečiais, kuriuos galima įsileisti į padarų salioną.

Dėl ko taip pasidarė, kad Vakarai šiek tiek prabudo? Čia reikia visų pirma dėkoti į Vakarus prasiiveržusiems žydų ir rusų disidentams (ypač Solženicinui, didelio rašytojo talentu ir moralinio herojaus laikysena atskleidusio Gulago panoramą), taip pat ir pasaulio žydijos bent daliniam persigrupavimui iš „socializmo“ šalininkų į jo priešininkus, toliau — didžiadvasio lenko išrinkimui popiežiumi, gal ir

konservatyvios pakraipos vyriausybės įsigalėjimui kai kuriose Vakarų valstybėse, o jei ne konservatyvios, tai autentiškai antisovietinės socialinės (pvz. Prancūzijoje). Bet viso to nebūtų įvykę, jei ne pastoviai įnirtingas, niekuomet nesiliaujantis pačių Maskvos bonzų akipėšiskumas, iš vienos pusės šaukiant apie taiką, laisvę, žmoniškumą, iš kitos — tremiant savųjų pavaldinių teises, gnaužiant kaimynų darbininkų judėjimus, į svečias šalis siunčiant ginkluotus teroristus ir kareivių būrius, o prie derybų stalo Madride ir Belgrade cinišku juoku pavertiant visus Helsinkio pasižadėjimus...

Šioje praregėjimo atmosferoje atsigavo niekada pilnai neprisegusios pasipriešinimo jėgos tarp Vakarų darbininkijos, pramonininkų ir intelektualų, įsisteigė ir visai naujos kovos už demokratinis idealus bei žmogaus teises grupuotės. Ši srovė palietė ir mus, lietuvius: staiga pajutome, kad mūsų kažkas klausosi, nors šnekame maždaug tą patį, ką šnekejome ir prieš 40 metų nuo bolševikinio siaubio bėgdami.

Štai kad ir vienas tokio padidėjusio mūsų „matumumo“ pavyzdys — ateinančioji politinių studijų konferencija, kurią gegužės 11 - 12 d. New Yorke rengia PLB, JAV LB, Kanados LB ir PLJS visuomeninių reikalų komisijos. Joje mes jau nebebusime „vienų vieni“, nebėrašysimės tik savo balo, o kartu bendros kovos uždavinius spresime ne vien su savo sąjungininkais rytų europiečiais, bet ir su amerikiečių visuomeninių organizacijų atstovais.

Va, pirmąją suvažiavimo dieną, penktadienį, 11.30 val. ryto Estų namuose Manhatene Pabaltijo valstybių bylos iškėlimo Jungtinėse Tautose galimybės su mumis nagrinės ne kas kitas kaip *Charles Li-chenstein*, buvęs JAV ambasadorius prie Jungtinių Tautų, šiuo metu įtakingosios Heritage Fundacijos mokslinis bendradarbis — tas pats, kuris neseniai pasisilūpė sovietų pasiuntinius nulydėję iki New Yorko doko, jei jiems apkarstų JAV didmiesčio gyvenimo būdas... Sekančią valandą Maskvos planus Pabaltijo valstybėse svarstys *Zdzislaw Ruraz*, buvęs „Liaudies Lenkijos“ ambasadorius Amerikai, bet nepajėgęs toliau už savo viršininkus veidmainiauti. Po priešpiečių, 2.30 val. Sovietų Sąjungos prasižengimus Helsinkio aktui nušvies *Cathy Fitzpatrick*, U.S. Helsinki Watch organizacijos direktorė Sovietų S-gos ir Rytų Europos reikalams. Įkandin jos pranešimo 3.30 val. *Liudmila Thorne*, Freedom House vykdymojo pirmininkė, *Adam Simms*, Amerikos žydų kongreso Žmogaus teisių direktoriato vedėjas ir *Susannah Sirkin*, Amnesty International globos programų direktorė, bendrame simpoziume kartu aptars klausimą, kaip įvairios JAV etninės mažumos galėtų susijungti našesniai darbu žmogaus teisių gynimo baruose. O 7.30 val. vakare apie konkrečią akciją Jungtinėse Tautose už Europos Parlamento rezoliucijos įgyvendinimą kalbės BATUNo valdybos nariai *Juta Ritsoo*, *Ints Rupners* ir *Ina Navazelskyte*.

Ir tai tik vienos dienos darbotvarkė. Okurdarantrojiediena — su bene tuzinu prelegentų iš lietuvių, latvių bei estų bendruomenių! Kad šitokios sudėties programą šiandien pagygiame su ruošti — iškalbingas liudijimas, jog tiek savo pačių, tiek ir kitų akimis tebesame gyvi. m. dr.

TAIKOS SĄJŪDŽIAI ITALIJOJE

Pilgrimai, taikos nešėjai

Kai Sov. Sąjunga Čekoslovakijoje ir Rytų Vokietijoje įrengė ir pastatė bazes atominiams raketoms prieš Vakarų Europą, visi tylėjo. Bet kai Amerika pasiuntė Europai ginti savo modernius panašius ginklus, pasipylė Italijos (ir ne tik Italijos) miestuose milžiniškos komunistų ir visokių italų - sovietų draugysčių surengtos demonstracijos prieš Ameriką, jos prezidentą Reaganą, šūkaujant, kad jis yra žmogžudys, karo kurstytojas, noris savo ginklais sunaikinti visą žmoniją. Ir visa tai kilniui taikos išlaikymo šūkiu. Italijos katalikai nuo tokių demonstracijų susilaikė, nes jos buvo tik vienos krypties — prieš Ameriką. Suprantama, kad tokios demonstracijos patinka Maskvai. Iš ten jos inspiruojamos ir palaikomos.

Bet Italijos katalikai irgi nenorėjo atsilikti, tartum jie būtų prieš taiką. Jie norėjo pasirodyti, kad yra atominio karo priešininkai ir pasirinkti kitą kelią. Milane susikūrė Italijos Katalikų laudies sąjūdis už taiką, kurio pirmas žingsnis už taiką — surengti keliones Europos Vakarų ir Rytų kryptimi. Iš Milano tokios kelionės apie 100 - 150 asmenų viena iškeliauja į Prancūziją ir Ispaniją, o antra į Vakarų Vokietiją, Čekoslovakiją ir Austriją. Pilgrimai buvo pasiryžę aplankyti minių valstybių sostines, valdžios ir visuomenės atstovus, visur pareikšdami savo taikos norą ir ragindami derybas tarp Amerikos ir Sov. Sąjungos. Jie visur, ypač Vakarų Vokietijoje, juos priėmė patys kancleris Kohl ir kiti aukšti valdžios pareigūnai, buvo mandagiai, šiltai priimti. Turėjo progos išdėstyti savo misijos tikslą: pasitarnauti taikai.

Iš spaudos, kuri smulkiai aprašė piligrimų kelionę, matyti, kad ne visur viskasėjo sklandžiai. Delegacija Rytų kryptimi iš Vakarų Vokietijos patraukė į Čekoslovakiją. Turėjo vargo ir nemalonumų Čekoslovakijos pasienyje Rozvadove dėl dokumentų ir daiktų revizijos. Bet pagaliau pasiekė Pragę. Čia Prahos arkivyskupas kardinolas František Tomašek Šv. Vito katedroje atlaikė tik jiems šv. Mišias (prahiečiai katalikai, į jas nebuvo įleisti, kad nesutiktų su svečiais) ir pasakė trumpą pamokslėlį: „Palaiminti tie, kurie ateina Viešpaties vardu ir neša taiką“ — buvo kardinolo žodžio įžanga. Trumpą savo žodį kard. Tomašek baigė taip: „Brangieji, atvykę iš krašto, kur dar

skamba varpai, dabar esate šimto bokštų mieste. Nesvyruodami žvelkite į ateitį. Amen“.

Po pamaldų Prahos katedroje kard. Tomašek pakvietė delegacijos vadovą Roberto Formigoni ir pasakė, kad jis noris visus matyti savo rūmuose: „Ateikite visi pas mane. Noriu pasveikinti kiekvieną atskirai“. Susidarė savotiška procesija nuo katedros iki kardinolo rūmų: priekyje kardinolas, o jį sekė 150 sveikintųjų. Prahiečiai nustebe žiūrėjo, kas čia dedasi. Vieni sustoję stebėjo, kiti net sulaukė automobilių, visi sekdami nepaprastą Prahoje pasakė tai, ko jis negalėjo pasakyti katedroje. Jis drąsiai pareiškė, kad Čekoslovakijos Bažnyčia yra valdžios nuostatų narve, o valdžiai katalikybė yra prietariai. „Mūsų viltis yra stipri, kalbėjo kardinolas. Kur yra kančia, ten yra jėga, o paskui pergalė. Mes esame pasiryžę ir toliau parodyti mūsų ištikimybę kiekvieną dieną savo krauju lašas po lašo“. „Mano Bažnyčia, tęsė toliau kardinolas, yra gyva ir gyvuos, bet turime daug rūpesčių. Dešimt vyskupijų yra be vyskupų. Popiežius nori paskirti vyskupus, ir valdžia pritaria, bet kai reikia parinkti asmenis, nieko neišėina, nes valdžia visuomet parenka asmenis, kurie yra nepriimtini popiežiumi“.

Iš svečių įvairius klausimus, kardinolas atvirai papasakojo esamą padėtį. Valdžia įsiskabinusi tarp kunigų, priklausanti „Pacem in terris“ organizacijai, kurią praėjusiais metais pasmerkė pop. Jonas Paulius II. Valdžia kunigams, ištikimiems hierarchijai, trukdo įvairiausiais būdais, o pataikauja „saviešiams“ kunigams, kurie yra valdžiai nepavojingi — jie gauna geras algas. O klebonas, kuris atsisako komunistų globos, yra priverstas dirbti paprastu darbininku fabrikuose ir yra laimingas, kad neatsiduria kalėjime, kaltinamas įvairiausiais nusikaltimais.

Sakoma, kad Tomašek po to, kai buvo paskirtas kardinolu, nepaisant savo amžiaus, pradėjo rodyti daugiau energijos ir atsparumo. Pilgrimai buvo nustebinti jo kalbos aiškumu ir krikščioniška energija. Jis kalbėjo: „Nelaukite iš manęs šauksmo ir dejonų. Žinokite, kad mano likimas labai paprastas: Kristus ar mirtis. Deimanto kietumas yra pergalės užtikrinimas. Kas dirba Dievo karalystei, padaro daug. Kas

meldžiasi, padaro dar daugiau, o kas kenčia, padaro viską. Pavyzdžiui, mes neturime katalikiškos spaudos, bet mes turime Dievą širdyje, ir tai yra svarbiausia. Yra daug dalykų, kurių mums trūksta. Pvz. aš neturiu vyskupų pagelbininkų. O kad būtų galima sutarti su valdžia bent dël trijų naujų vyskupų...“

Prahoje pilgrimai rado kenčiančią, bet nenugalėtą Bažnyčią. Religinės praktikos yra gana stiprios: 60 nuosimčių gimusių kūdikių yra pakrikštijami, taigi gal daugiau, negu kai kur Vakaruose.

Iš Čekoslovakijos, su nieku nesutikę, su nieku nesikalbėję, pilgrimai buvo palydėti iki Austrijos sienos. Austrijoje jie aplankė Melk abatiją, Europos benediktinų švętyrį, ir grįžo į Milaną. Šių piligrimų vadovas Roberto Formigoni pasidžiaugė savo kelione: „Esame patenkinti, atgaiviname senovės europiečių keliones ir esame įsitikinę, kad pridėjome dar vieną plytą taikos statybai“. Palaiminti tikintieji! Gal kas tą žygį pavadinis naivumu. Bet jo pagrindu yra gera valia ir noras pasitarnauti taikai.

Taikos delegatai, būdami Prahoje, tikrai neskaitė komunistinės spaudos, ką ji rašo apie dabartinį popiežių Joną Paulių II. Čekoslovakijos partijos centro komiteto organas „Tribuna“ iškovėkė dabartinį popiežių, pavadinęs jį „didžiausiu mūsų laikų koncionierium“. Esą jis vedą kovą su pažangiomis jėgomis visame pasaulyje, pradedant socialistinėmis valstybėmis Europoje, baigiant Centru Amerika. Jis tam tikru būdu parodo savo „antikomunizmą“ ir aistringą antisovietizmą, remia genocidą, nusikaltimus prieš tuos, kurie priklauso išsivadavimo sąjūdžiams, remia ekonomiskai tas tautas, kurios šiuolaikis skuba ginkluotis“.

„Tribuna“ lygina dabartinį popiežių su Pijum XI ir Pijum XII, kurie „pasizymėjo savo antikomunizmu. Jis neseka Jono XXIII išmintimi ir realybės pajutimu, ne Pauliaus VI diplomatija, nors neva jis sekdamas pasirinko šių dviejų popiežių vardus“. Jo enciklikos yra „pavyzdys“, kur iškreipama prasmė, sąvokos, kurios vystosi pasaulyje paskutiniaisiais dešimtmečiais. Esą praėjusių metų pavasarį dabartinio popiežiaus iniciatyva Parizėje įrengtas radijo siustavas tam, kad kurstyti socialistinių kraštų kunigus, save sutapatindamas su Lenkijos reakcionieriais kunigais. O iš antros pusės pasmerkia

ŠIMTMETIS NUO G. MENDELIO MIRTIES

Tarp mokslų, kurie pastarajame šimtmetyje yra padarę didžiausią pažangą, pirmą vietą, be abejonės, užima genetika mokslas. Genetika yra biologijos šaka, tirianti organizmuose veikiančius paveldėjimo ir kintamumo dėsnius. Šio mokslo pažangą tarp kita ko lūdiąja daugiau negu 50 Nobelio premijų, kurios buvo paskirtos genetikos mokslininkams.

Visi žino, kad šio nuostabaus mokslo pradininkas yra Grgorijus Johannes Mendelis. Sausio 6 dieną mokslo pasaulyje buvo paminėtos jo mirties šimtosiomis metinėmis. Mendelis buvo genialus mokslininkas, bet pirmiausia jis buvo vienuolis ir kunigas, Augustinijonų vienuolio narys. Dėlto pirmasis šimtmetis nuo jo mirties yra atitinkamai minimas ir Bažnyčioje, ypač Augustinijonų vienuolių. Grgorijus Mendelis buvo vokietis, bet gimė Moravijoje, netoli Brno miesto, dabartinėje Čekoslovakijoje. Buvo žemdirbių sūnus. Gamos mokslus ir matematiką studijavo Vienos universitete. Būdamas 20 metų jaunuolis, įstojo į vienuolyną, kuriame 1847 metais gavo kunigystės šventimus.

Mendelis buvo didelis gamtos mylėtojas ir draugas gilaus dvasinio gyvenimo vienuolis kunigas. Augustinijonų vienuolija, minėdama jo mirties sukaktį, primena kai kuriuos užsilikusius jo dvasinius raštus, kuriuose atsispindi gilus krikščioniškas tikėjimas, vienuoliška ir kunigiška dvasia. Kaip pavyzdingas vienuolis, Grgorijus Mendelis šešiolika metų iki pat mirties buvo išrenkamas vienuolio abatu. Jis nematė jokio sunkumo suderinti darnioje harmonijoje religinį tikėjimą ir mokslinį pažinimą.

Brno Augustinijonų vienuolino daržas buvo tikroji genetikos mokslo gimtinė. Kun. Grgorijus Mendelis 1856 metais čia pradėjo žirnių ir kitų augalų kryžaviavimo bandymus. Savo bandymų rezultatus 1865 metais jis išdėstė Brno gamtos tyrinėtojų draugijoje, o kitais metais jie buvo išspausdinti tos draugijos žurnale. Deja, to meto mokslininkai nepajėgė suprasti Mendelio atradimų svarbumo. Tik apie 1900 metus, kiti trys tyrinėtojai patvirtino jo tyrimų duomenis. Nuo tada mokslinė Mendelizmo teorija buvo pa-

Centro Amerikos pažangiųjų kunigų užimtąją liniją“.

Aiškiau negali būti pasakyta. Čia ir yra „šuo pakastas“, kodėl santykiai tarp Čekoslovakijos ir Vatikano yra taip įsitempę.

vadinta mendelizmu, o jos pagrindai — Mendelio dėsniai. Šiandien genetikos mokslas yra praturtėjęs daugybe naujų atradimų, bet Mendelio atrastieji dėsniai visada lieka genetikos pagrindu.

Šia proga vienas iš žymiausių genetikos autorių Italijoje, Grgorijaus Mendelio instituto Romoje direktorius prf. Luigi Gedda apie Grgorijų Mendelį, minint jo mirties šimto metų sukaktį, yra pasakęs, kad jo asmenybė išskyla, kaip didelio mokslininko.. Mendelį, be abejonės, galėtume statyti šalia Galilėjaus, šalia Einšteino ir Marconi. Brno vidurinėse mokyklose ir Vienos universitetuose turėjo daug karčių nusivylimų: neišlaikė egzaminų, universitetas neįstengė jame atrasti to genijaus, kurį vėliau atskleidė istorija. Pagrindinis Mendelio atradimas buvo tas, kad jis atskleidė paveldėjimo dėsnius. Paveldėjimas pagal Mendelį yra turtas, kurį gauname tam tikromis dalimis. Kitais žodžiais tariant, mes paveldime ne tik tai iš tėvo ir motinos bendras savybes, bet ir tų savybių vietas, kuriuos sudaro tėvo ir motinos savybių junginys, tarp savęs susiderinęs atsitiktiniu, iš anksto nenustatytu būdu. Ir tai yra nepaprastai svarbu. To atsitiktinio derinimosi dėka kiekvienas individas visada lieka pačiu savim. Kiekvienas individas yra vienkartinis, nepakartojamas, kiekvienas individas yra asmuo, skirtingas nuo kitų asmenų. Šeima — tėvai ir vaikai — yra vienetas, bet toks vienetas, kuriame yra įvairumas. Tai reiškia, kad, nors tos pačios šeimos vaikai yra panašūs į vienas kitą, nors savo paveldimais savybėmis jie yra gavę iš to paties vyro ir tos pačios moters, bet jų tarpe yra įvairumas. Šeima nėra kažkokia standartizuotų vienetų gamykla.

Paveldėjimo dėsniai galioja visoms gyvųjų rūšims, pradedant mikrobais ir baigiant žmogumi. Iš to išplaukia labai svarbi išvada: tas Dievo Kūrėjo pirštas, kurį Michelangelo yra pavaizdavęs Siksto koplyčioje, Vatikane, yra palikęs savo atspaudą visose kūninių rūšyse. Jų visų egzistencijos pagrindą sudaro Mendelio atrastieji dėsniai.

V. K.

Geriau kančia dėl vaikų, kaip bejausmė ramybė be jų. Motina gamta apdovanojo mus santuokos ir tėvystės instinktu. Kas be patiesinamos priežasties paniekina tą instinktą, tas tikrai... beprasmiškas sausa šaka ant gyvo medžio.

Jurgis Gliauda

PREZIDENTAI KUBOS IR GRENADOS KRIZIŲ ŠVIESOJE

BR. AUŠROTAS

Pagal „Time“ savaitraščio sprendimą, jaunajam prezidentui nepavyko „sutvarkyti“ F. Castro tik todėl, kad jis iš Dwight Eisenhowerio, savo pirmatako, paveldėjo klaidingą planą. Taigi, nežinint to fakto, kad pastarasis yra karvedys, pasižymėjęs, kaip II-jo pasaulinio karo vadas — planuotojas. Pats JFK per daug tuo planu nesidomėjo, bet buvo į jį įtrauktas prieš savo valią, „tą savi pasi-tinkintų generolų ir žvalgybos pareigūnų“. Ir po nepasisekimo visą tautą žiūrėjo, ieškojo atsakingojo už šią gėdingą nelaimę. Prezidentas pasirodė tikru vyru: jis prisirišė atsakomybė ant savo pečių. Ar bent taip „Time“ mėgina mus nuteikti.

Šis straipsnis tilpo „Times“ savaitraštyje po to, kai H. Luce jo jau nekontroliavo. Esmėje taip tikrai nebuvo. Dar prieš tai leidėjas ir vyr. red. Henry Luce turėjo susikirsti skausmingame susidūrimo su pačiu JFK. Ir kaip tik už tai, kas buvo atsakingas už invazijos nepasisekimą.

Straipnio autorius aiškina, kad jo, kaip žurnalisto, profesinis darbas paliesdavo Pentagono, Tautinės saugumo tarybos ir CIA veiklą. Jis domėjosi, kodėl spauda turi galimybę „vartyti skele-

tus jau mirusių asmenų Baltųjų rūmų spintose“. Ir šio žurnalisto raštų dėka jo viršininkas H. Luce turėjo didžiulį nemalonumų su demokratiniu prezidentu. Šio viso sąjauktos reikalo pradžia buvo visai nekalto pobūdžio.

Kaip „Fortune“ mėnraščio redaktorius Washington, Murphy buvo įpareigotas kas mėnuo parašyti kariškai — politinį straipsnį, liečiantį šalio karo potvynius ir atoslūgius plačiuose politiniuose vandenynuose, ypač kiek tai lietė šalio karo temperatūrą. Murphy bendradarbiai ir jis nutarė jau 1961 m. vasarą, kad būtų kaip tik laikas parašyti tokį „Bay of Pigs“ įvertinimą, teisingai pavaizduojantį JFK kaip vyr. kariuomenės vadą tos krizės metu. Tai buvo jau po „Bay of Pigs“ tragiškų dienų. Prezidentas jau buvo Nikitos Chruščiovo iškoneiktas Vienoje. Baltuosiuose rūmuose jau buvo žinoma apie Nikitos Chruščiovo kalbą Kremliuje 1961.1.6, kurioje sovietų diktatorius pikta užsiminė apie JAV ateitį. Tai sukėlė nerimą prezidento patarėjų eilese.

Kaip 1956 m., taip ir 1961 m. Nikita Chruščiovas skelbė, kad „Sovietų S-ga remia išsilaisvinimo karus“. Tačiau, nors amerikiečiai ir išgirdo trimto garsą, nesuprato jo reikšmės. Tuo pat metu Politburas įsakė KGB ir GRU pradėti savo ardomąją veiklą jiems prieinamos Vakarų demokratijų institucijose.

Neužmirškime, kad JFK kaip ir R. Reaganas savo rinkiminės kampanijos žadėjo už viską priimti pilną atsakomybę, kovojant už laisvų įgyvendinimą pasaulyje. Prisimintina, kad JFK

Amerikai pažadėjo atsikratyti nuo F. Castro Kuboje. JFK kaltino D. Eisenhowerį, kad „jis bejėgiškai žiūrėjo į Kubos pavertimą sovietų satelitu, esančiu vos 90 mylių nuo JAV krantų“.

John F. Kennedy, patekęs į Baltuosius rūmus, paskubėjo sustiprinti JAV karišką jėgą Vietnam. Jis taip pat pasirodė TV ekranuose 1961.III.23, „parodydamas žemėlapyje, kad sovietai siunčia karinę paramą ir patarėjus į Laos“. Tuo norėta amerikiečiams pasakyti, kad JAV žino apie sovietų vykdomą subversiją „net tolimiausiuose nuo Washingtono pasaulio kampuose“. JFK „ugnimi spjaudė už respublikonų ir Eisenhowerio klaidas, neveiklumą, atsitraukimą ir nesėkmes“. Tačiau JFK, sėdėdamas šioje įstaigoje, pradėjo matyti reikalus, kaip jie vystėsi ant pasaulinės scenos. Teko atsakyti nuo rinkiminių kalbų pažadų ir demagogijos. Prezidentas tapo atsargiu ir galbūt bijančiu jam užgriuvusios atsakomybės.

Tuo pat metu JAV pašonėje F. Castro skubėjo susovietinti Kubą, paversti ją tarptautiniu revoliucinio judėjimo centru. Šiuose veiksmuose jį visokeriopa rėmė Sov. S-ga. Žinia, šie prieš JAV nukreipti veiksmai neliko nepastebėti ir Baltuosiuose rūmuose. Jaunam prezidentui teko susirūpinti ne vien tik „missile gap“ (raketų eketės) užpildymu, bet taip pat kovoti „Trečiame pasaulyje“, kuriame sovietai organizavo sąmyšius prieš demokratijas. Charles J. Murphy, ieškant tiesos, kodėl taip viskas nevykusiai buvo organizuota su „Bay of Pigs“ invazija, daug paslapčių pasiškėjo.

(Bus daugiau)

JOS ŠIRDIES DIDYSIS RŪPESTIS

JURGIS JANUŠAITIS

Toli likę didieji lietuviškojo gyvenimo centrai, kaip Chicago, Detroitas, Clevelandas, Daytona Beach, Fla., prigludusiam prie Atlanto gražiame kampelyje ramu. Lietuviškoji salelė ir čia gyva. Jau ima stipriau ir stipriau subanguoti meninės vietos pajėgos. Jau ir minėjimai, šventės, pamaldos, daug įvairinės. Augs ši lietuviškoji kolonija lietuviškomis šeimomis ir visuomeninio gyvenimo darbininkais.

Čia atvyksta pavasaroti ir mūsų didieji kultūrininkai. O su jais susitiki ir šneketėli apie mūsų gyvenimo problemas visada būna įdomu. Štai ir su viena jaunimo rūpestiais begyvenančia Lietuvių Tautinių šokių instituto pirmininke Galina Gobiene sumesti žodį prie Atlanto krantų buvo džiugu. Ji čia su savo gyvenimo palydovu Pranu kiek atsikvepi atvykusi, tačiau jos glėbyje visi septintosios Tautinių šokių šventės rūpestiai.

Galina Gobiene, visada giedrios nuotaikos, atvira pokalbininkė, tiesos žodžio brangintoja, didelę dalį savo gyvenimo, poilsio ir lėšų paskyrusi lietuviškam jaunimui, ypač tiems, kurie puoselėja mūsų tautinius šokus.

Netikėsi, kiek reikia darbo, širdies įdėti, kiek suplanuoti Tautinių šokių švenčių programas. Ir šiai šventei pradėjome ruošti beveik prieš trejus metus. Su savo valdyba, su grupių vadovais ieškojome šventei gražiausių šokių. Atrenkame juos, tada reikia kiekvieną šokį pritaikyti su dėtینگam judesiu, masiniam šokiui.

Kai parenkame repertuarą, ruošiamė vadovams kursus, juose jaunieji ir vyresnieji vadovai išmoksta patys ir vėliau išmoko savas grupes. Taigi darbas niekada nesibaigia. Institutas atlieka Tautinių šokių šventės labai svarbią dalį —

parenka šokus, grupės juos išmoksta ir po to pora tūkstančių šokėjų supina mūsų gražiųjų tautinių šokių didingai atrodantį vainiką. Visa tai kam atrodys labai paprasta. Bet taip iš tikrųjų nėra. Kiek čia darbo įdeda grupių vadovai ir šokėjai, kol paruošia šokus, tik galės suprasti tas, kas tą darbą iš arčiau pažįsta.

— Atrodo, Jūs ir tegevinatė instituto ir Tautinių šokių šventės rūpestiais? — įsiterpiu į jos nuosirdų pasakojimą.

— Jaunimas mano širdyje yra pats didysis rūpestis. O tautinių šokių vienetuose juk telkiasi tas gražusis mūsų jaunimas, noriai šoka tautinius šokus, bendrauja gražioje lietuviškoje šeimoje, o tuo pačiu arčiau pažįsta mūsų tautinę kultūrą, įsisąmonina ir savo kilmės prasingumą. Todėl ir rūpinuosi, kad tautinių šokių vienetai visame laisvajame pasaulyje kuo ilgiausiai išsilaikytų.

— O kaip gi yra su pačia Tautinių šokių švente?

— Minėjau, kad paruošiamė repertuarą, suregistruojame grupes, rūpinamės, kad vienetai paruoštų tinkamai šokus, paskirtų vyr. šventės meno vadovę. Atrodytų, kad tuo mūsų rūpestiai turėtų ir baigtis. Deja, taip nėra. Iki pat šventės, o ir šventės metu sielojamės, kad ši didžioji kultūrinė ir tautinė demonstracija būtų viena iš didingiausių, kalbanti apie mūsų tautos dalies išsivijoję gyvastingumą.

Na, žinoma, šventei ruošti komitetas taip pat neša didelę darbų našą. Lėšos, administraciniai reikalai, žiūrovai ne vienam komiteto pirmininkui dr. A. Butkui, bet ir visiems kitams tautininkams uždeda didelę atsakomybę. Todėl manau, kad Tautinių šokių

„Draugo“ bendradarbis Jurgis Janušaitis ir Lietuvių Tautinių šokių instituto pirmininke Galina Gobiene dalinasi Tautinių šokių šventės ir instituto problemomis.

šventės nėra tik vieno asmens ar organizatorių pareiga, bet visos lietuvių šeimų didysis rūpestis. Ar šį bandymą ir šį kartą išlaikysime — parodys ateitis. Tačiau mano šventi įsitikinimu, liepos 1 d. Clevelandas turėtų tapti lietuvišku miestu.

— Visi rūpestiai pareikalauja ir lėšų, kaip institutas vertėsi?

— Savo būtiniausiems reikalams susirenkame. Bet toli gražu toms lėšoms negalime išsivystyti plačios veiklos. Prieš šventę skamba telefonai dieną ir naktį. Skambina Pietų Amerikos, Australijos, Europos tautinių šokių vienetų vedėjai. Jų problema — pinigai. Negali jie be paramos pajudėti. Tad štai kur mūsų finansinės jėgos, fondai, veiksniai turėtų suremti pečius ir tokiomis progomis nebesirūpinti „politika“, bet padėti jaunimui ir iš tolimųjų kraštų atvykti į šventę, kurioje pajustu lietuviškojo gyvenimo pulsą, kurioje užsidegtų lietuviškas darbu sugrįžus ir savas kolonijas. O tokių pavyzdžių turime, ir prie progos galėsime apie tai pakalbėti.

Jurgi, tikėk, kad kiekvienas šokėjas, nesvarbu, kuriame ansamblyje jis šoktų, mums yra šventai brangus ir gražus, nes jis, šokdamas grupėje, atiduoda daug brangaus laiko, daug ko atsisakydamas, gal net nenujaušdamas, kad jį traukia tėvų šalies sena ir turtinga kultūra.

Šį kartą pokalbį baigėme su

viltimi, kad Tautinių šokių šventė susilauks visų mūsų paramos.

SVARBŪS OPEROS PRANEŠIMAI

Lietuvių Opera šį šeštadienį pakelia uždangą 28-jo sezono pastatymui. Gounod „Fausto“ operos premjera su Valpurgijos nakties baletu prasidės 7:30 val. vak. punktualiai Morton East teatre, 2423 S. Austin Blvd., Cicero, Ill. Dirigentas — Arūnas Kaminskas, režisierius — Christian Smith, scenos produkcija — Kazys Oželis, balet choreografija — Violeta Karosaitė, chormeisteriai — Emilija Sakadolskienė, Alfonsas Gečas, Solistai: Faustas — Darrell Rowader, Margarita — Anita Pakalniškytė, Mefistofelis — Jonas Vaznelis, Siebelis — Margarita Momkienė, Valentinai — Algirdas Brazis, Morta — Aldona Stempuzienė, Wagneris — Bernardas Prapuolenis.

Sekmadienio spektaklis prasidės lygiai 3:00 val. popiet.

Visi autobusai išvažiuos iš Marquette Parko šį

šeštadienį 6 val. vak. ir šį sekmadienį 1:30 val. popiet nuo 69-tos ir Washtenaw gatvių; iš Brighton Parko šį šeštadienį 6:15 val. vak. ir šį sekmadienį 1:30 val. popiet nuo 44-tos ir Californijos gatvių. Prašome nesivėluoti, nes autobusai išvyks punktualiai. Po spektaklių jie sugrįš į tą pačią vietą.

Taip pat ir vykstantis visus savo mašinomis ir operos spektakliu, prašome nesivėluoti. Pavėlavusieji turės palaukti iki pertraukos, kol galės nueiti į savo vietas.

Mašinas galima pastatyti į rytus nuo mokyklos pastato prie sporto aikštės.

Kadangi salė talpina 2,500 žiūrovų, tai bilietų bus galima gauti teatros kasoje šeštadienį nuo 6 val. vak. ir sekmadienį nuo 1 val. dienų. Teatro salės akustika labai gera.

Kviečiame visus nepraleisti vienintelės progos išgirsti ir pamatyti „Fausto“ operą.

Pagerbkime mūsų
MOTINAS
įjungdami jas į
šį specialų

šv. Mišių devindienį!

Motinos Dienos Novena — Geg. 4-13 d.d.

MARIJONŲ VIENUOLYNŲ KOPLYČIOJE

Si novena, į Vilniaus Aušros Vartų Stebukl. Gailėtingumo ir Nepaliaujamos Pagalbos Švč. Dievo Motiną Mariją, bus celebruojama už mūsų motinas, pamotes, uošves, motičutes ir žmonas, gyvas ir mirusias.

Reikšdamas dėkingumą už motinos meilę ir pasiaukojimą įjungti į šv. Mišių noveną.

Motinos vardas gyva/mirusi

Novena sukioje

Vardas, pavardė

Adresas

MARIAN FATHERS, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

J. & J. PHARMACY

2557 W. Lithuanian Plaza Court

Tel. — 776-4363

Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomos žolės ir kt. Vaziuojamos kėdės, remantai ir kt. pirkti ar nuomot.

Nemokamai supakuojame dovanas. Pristatymas nemokamai

David Bialka, R.Ph.

CLASSIFIED ADS

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Beautiful New Apartment

Complex for retired persons.

Will be ready for occupancy July 1984. Rent subsidies available. Federally Funded Equal Housing Opportunity. Call now for information

at 738-6143

Isnuojama kirpyčia — barber shop

Skambint (angliškai) 376-6139

MISCELLANEOUS

FASHION CARPETS

KILIMAI

Lietuvių prekyba

3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. 925-2157

Vytautas Valentinas

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

Tel. GA 4-8654

3208 1/2 W. 95th Street

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisyimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, IL 60632. Tel. 927-5980

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaikuojame visų rūšių grindis

BUNYNS

Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-os val. vakaro:

Tel. — 476-3950

Apie moką skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbtų kainos yra visiems prieinamos.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Perkaite „Draugą“ duokite kitiems pasiakityti.

REAL ESTATE

Savininkas parduoda 2-jų butų mūr. namą (6 ir 5 kamb.) Francisco ir 72-os apylinkėje. Radiant šildymas, kabinėtinė virtuvė, naujas stogas, pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Skambint po 5 val. vakaro tel. 925-2198.

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PKE. — GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.

9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.

3-jų butų mūrinis. Garažas. Nebrangus.

Didelis gražiai įrengtas bungalas. Pui-ku didelei šeimai.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Drandimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. RACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

Atidari apšilęjimai sekmadienį

nuo 1 iki 4 val. popiet

5004 S. Pulaski — Naujas 2-jų butų po 3 miegamais, 1 1/2 vonios. Krautuvis patalpa tinka grožio salonui, dovanų prekybai arba „income tax“ patarnavimui. Atskiri šildymai. 33 p. sklypas. Reikmenys. Aukštos nuomos. Zema kaina. Skubėkite.

5057 S. Knox — Naujas 3-jų butų.

3818 W. 63rd Place — 3-jų miegamų mūrinis. Modern virtuvė ir vonia. Įrengtas rūsys, su baru. 50 p. sklypas. Reikmenys. Labai švarus. 2 maš. garažas. Pasiskubinkite, nepraleiskite progos už šią kainą — tik \$55,900.

No. 864. Archer ir Narragansett. 2-jų butų. Savininkui su 3-mis miegamais, išnuomavimui 2-m miegamais. Svarus. 2 židiniai. 60 p. sklypas. 2 maš. garažas. 1 blokas iki Archer autobuso ir krautuvių.

2 BUTAI — 2 BUTAI — 2 BUTAI

No. 818. Archer ir Laramie. 7 metų senumo 2 jū butų.

No. 570. 63 ir Narragansett. Naujas 3-jū butų.

No. 811. 56 ir Pulaski. Naujas 2-jū butų su krautuve.

No. 783. Archer ir Knox. Naujas 3-jū butų.

No. 814. Archer ir Kenneth. Naujas 3-jū butų.

No. 876. 61 ir Kolin. 6 metų senumo 2-jū butų.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pasiskubinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertinimui ir greitam pardavimui skambinkite

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

ISIGYKITE DABAR

ELENA JUCIUTE

AŽUOLYNELIS

Lietuvos ūkininko tikslas

arba

EPOCHINIS ROMANAS

Išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga, Chicago 1981 m. Didelio formato, 360 pusl. Viršelio nuotrauka Jono Kalvelio. Spaudė M. Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Perkaite „Draugą“ duokite kitiems pasiakityti.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Lemont, Ill.

SVEIKINIMAS,
ISTORIJA IR PADĖKA

Maironio lituanistinė mokykla, švenčianti 25-rių metų sukaktį, sveikina mokinius, mokytojus, tėvelius, rėmėjus ir svečius. Per ketvirtadalį šimtmečio sėkmingai išauuginom šimtus jaunų lietuvių. Visa lietuvių bendruomenė nuoširdžiai džiaugiasi, kad mūsų jaunimas tęsia lietuvišką žodį ir tautinę kultūrą.

Jau daugelis metų prabėgo nuo tų pirmųjų dienų, kai mokyklos kūrėja, mūsų brangioji Ona Abromaitienė priėmė 10 užmiesčio lietuvių į savo rūšį Lemont. Ir mokykla įsikūrė. Tai buvo 1959 m. spalio mėnesį.

Trumpai prisiminkime tas pirmąsias dienas. Prie O. Abromaitienės prisidėjo netrukus Ona Šilėnienė moky-

ti jaunesniuosius vaikučius savo bute. Truputį vėliau tautinius šokus pradėjo Modesta Umbrasienė. Gėdimo programa įvyko Labdaryų ūkyje.

Mokykla greitai augo. Už kelerių metų vienetą dalyvavo tautinių šokių šventėje Chicagoje. Lietuvių visuomenės dėmesio Maironio mokykla — nuo mūsų apylinkės iki Indianos valstijos.

Į dabartines patalpas, McCarthy gatvėje, 40 mokinių atvyko 1963 m. spalio mėn. Toliau istorija ilga. Susikūrė „Spindulio“ tautinių šokių grupė, gimnazija ir mokykla didėjo kasmet. Įsikūrė savanorių administracija, tėvų komitetas, vėliau Motinų klubas ir ateinančių rudenį Vyrų klubas. Buvo, yra ir bus sporto komandos, tikybės pamokos ir gyva skautija. Šiandien mokyklą lanko beveik 150 mokinių. Yra skyriai mažai kalbantiems lietuviškai, darželis,

pilna pradžios mokykla ir gimnazijos kursai. Vaikai atvažiuoja iš tolimųjų miestelių ir užmiesčių. Vienu žodžiu, dabartinė Maironio mokykla yra viena iš didžiausių lituanistinių mokyklų Šiaurės Amerikoje.

Be to, mokykla nėra tik vaikams. Suaugusieji džiaugiasi jaunimu ir per mokyklą daugumas sueina pabendrauti. Turime Kalėdų eglutės, Vasario 16 d. minėjimus, gegužines, balius, šokus — bendrai lietuvišką gyvenimą.

Didžiojoje ir remiamė. Padėka visiems, kurie prisidėjo prie mokyklos išlaikymo. Dievas jau pašaukė keletą iš mūsų, bet vis yra naujo kraujo.

Dėkojame buvusiems tėvų komitetams, vedėjams, mokytojams, rėmėjams. Maironio lit. mokykla ne tik vieta mokytis gramatikos, literatūros ar geografijos, ne tik pasiekti ratelyje, padainuoti ir vėl važiuoti namo. Čia gyvuoja lietuviška dvasia pilna žodžio prasme.

Ačiū ypač paskutiniams metais mūsų direktorei Aldonai Gasnerienei už jos vadovavimą. Dėkui muzikos mokytojai Rasai Šoliūnaitėi, kuri Maironio mokykloje užaugo, dirba be sustojimo. Ypač dėkojame O. Abromaitienei, kuri šiemet baigia tikybės mokyklą ir savo ilgą pedagoginę karjerą. Mes tęsime toliau.

Pirmyn į kovą už tėvynę, Už brangią žemę Lietuvos! Garbė tėvams, kurie ją gynė, Ir kas už ateitį kovos!

Maironis

Ričardas Mačiulis

Lemonto Maironio lit. mokyklos mokiniai jau 25-rius metus tęsia lietuvių tautinę kultūrą, šokdami, dainuodami ir mokymiesi.

Nuotr. L. Volodkos

Meninė programos dalį atlikusios Hot Springs, Ark., Vasario 16-tos r. e. jėme. Iš kairės: Liucija Gudeliene, Ksavera Stasiukaitienė, Loretta Tamo-

šaitienė, Felicitą Dungašienė, Ona Tamošauskienė, Kazimiera Sadauskienė, Regina Sabaliūnienė ir akademiją pravedusi Irena Siutienė.

Nuotr. Jono Urbano

ATEISTINIS SIAUTĖJIMAS

Ateistinis pasaulis veda aršią kovą prieš religiją, prieš Dievą. Jam padeda ir neateistinis pasaulis dėl savo nesiorientavimo. Kad komunistai prieš religiją kovoja net žiauriais priemonėmis, tuo netenka stebėtis, nes komunistai šioje žemėje atstovauja ne Dievui, o velnio karalystei. Jie nukalba nenormaliai. Esą, religija atskirta nuo valstybės, todėl religija negali turėti jokios viešos įtakos žmonėms. Jei religija atskirta nuo valstybės, tai kodėl valstybės pareigūnai kišasi į religinius reikalus? Tam yra skirtingi nei valstybės pareigūnai. Jei religijos vadovai kunigai ir vyskupai nesikiša į ateistinius reikalus, tai ateistai neturėtų kištis į tikinčiųjų reikalus. Kur tas komunistų skelbiamas lygybės principas? Jei ateistai tvarko visas sritis, kodėl tikintieji negali normaliai tvarkyti tik savo reikalų.

Komunistai atskiria nuo valstybės religijas, kurios veda žmones į Dievą, bet neatskiria nuo valstybės religijos, kuri veda žmones velniop. Ateistai, kurių dabar Lietuvoje yra gal 10 proc. viso krašto gyventojų, kasmet susilaukia apie 1000 ateizmo skleidėjų, kurie gauna iš valdžios velniop mokslą, algas ir pensijas. O katalikai, kurių krašte yra per 90 proc. visu krašto gyventojų, jaunų kunigų susilaukia 15 — 20, o anksčiau susilaukdavo tik per 6 — 9 kunigus kasmet. Ateistinio kulto mokyklos iš valstybės išdo gauna pilną išlaikymą, o katalikų kunigų seminarija ne tik tos ekonominės paramos negauna, bet komunistai katalikus dar persekioja, baudžia ir net žudo. Komunistai persekioja katalikus ir visus tikinčiuosius, sugalvodami jiems visokių nusikaltimų. O komunistiniai teisėjai turi bausti tuos tikinčiuosius, kuriuos numato partija. Ne veltui Putinas pasakė: „O tribunolus išdidžiai teisiusius smerkia žmogžudžiai“. Ateistams spausdinama ateistinės spaudos milijoniniais tiražais, o didžiai tautos daliai — tikintiems nėra beveik jokios spaudos. Tai vis religijos nuo valstybės atskyrimo dėsniai. Tik tie dėsniai yra komunistiški, nenormalūs.

Religija yra religija, ar ja tikima į Dievą, ar į velnią. Kad komunistai tiki į velnią, teko girdėti iš pačių rusų, nes jų kraštas dabar yra bedievybės centras. Esą carų laikais Rusijos kariuomenėje ir šiaip viešumoje skambėdavo keiksmažodis — Čiort vasmų. Komunistai tą keiksmažodį uždraudė, kad nebūtų niekinamas jų dievaitis.

Kad taip yra Rusijos imperijoje, netenka stebėtis. Keistoka, kad komunistų pėdomis seka ir kai kurie Vakarų pa-

J. VAIČELIŪNAS

saulio žmonės, ir net aukšti pareigūnai. Žinome, kad JAV mokyklose nėra tikybos mokytojų, nėra net maldos prieš pamokas. Amerikoje žmonių religinis gyvenimas smunka. Tuo džiaugiasi komunistai, ypač maskviniai. JAV prezidentas R. Reaganas norėjo, kad mokyklose prieš pamokas būtų nors trumpas religinis susikaupimas — maldą. Bet tam kilniam prezidentui norui pasipriešino JAV aukštosios valstybės institucijos: Atstovų rūmai ir Senatas. Ar tose institucijose būtų toks didelis procentas ateistų? Sakoma, kad į tas institucijas daugiausia patenka turtingieji žmonės, o turtingiems žmonėms Dievas yra toli.

Sakoma, kad JAV vyr. teismas nėra uždraudęs maldos mokyklose. Bet kodėl ta maldą nevykdoma gyvenime? Dabar, tiesa, tą maldą uždraudė Atstovų rūmai ir Senatas savo balsų dauguma. Prieš maldą mokyklose pasisakė net tokios garsenybės, kurios veržiasi į JAV aukščiausiąjį valstybės postą: Gary Hart, J. Glenn, Cranston. Koks patirtas yra G. Hart, galima suprasti iš jo skelbimosi spaudoje. Jis sako, kad, jei jis bus išrinktas JAV prezidentu, jis pagerins santykius su Kuba, sustabdys JAV apsiginklavinimą branduoliniu ginklu, sustabdys JAV kišimąsi į C. Ameriką. Belieka pridėti: jis išskels abi rankas prieš Maskvą ir sušuks — pasiduodu! Iš visų JAV prezidentų, kurie buvo tame poste po antrojo pasaulinio karo, vertingiausias yra dabartinis prezidentas R. Reaganas. Prieš maldą mokyklose pasisakė ir anksčiau buvęs respublikonų kandidatas į JAV prezidento postą — Barry Goldwateris, žydas. Matome, kokie komunistai ir bedievybės kandidatai veržiasi į JAV prezidento postą. Tokių bedieviškų kandidatų į tą postą nebuvo prieš 100 ar daugiau metų.

Iš religinių bendruomenių prieš maldą mokyklose daugiausia pasisako visokios religinės sektos ir žydai. Vie-niems tik katalikams sunku atsvert tą ateistinį bloką. O ir tarp katalikų pasitaiko pusiau ateistų, indiferentų, nors jie ir buvo krikštyti katalikais. JAV demokratų senatorius Edw. Kennedy, katalikas, liberalas, kuris net draugaudavo su Bostono kardinolu, dabar pasisako prieš maldą mokyklose. O ir šiaip ne kartą jis pasisakė prieš JAV valdžią, pagelbėdamas maskviniams komunistams. Ir buvęs JAV prezidentas J. Kennedy, kada taip pat buvo iškilęs reikalas apie maldą mokyklose, pasakė, kad gali-ma melstis namie. Bet jis ne-

pasakė, kad kongresmanai ir senatoriai gali melstis namie. Bet jie kartais meldžiasi ir savo institucijose. Gal ir tada jiems tos maldos nemalonios, kai lietuviai ar kitų sovietų pavergtų tautų atstovai suorganizuoja tose institucijose minėjimą, kuriame esti ir maldą — invokacija.

Tokius nenormalumus — pasisakymus prieš maldą mokyklose pastebi ir eiliniai žmonės. Vienas kairiųjų pažiūrų lietuvis sako: „Matos, Amerikoje yra žymių katalikų, kurie išeina prieš krikščioniškas katalikiškas pažiūras. Ko norėti iš kairiųjų? Taip, žymiųjų pareigūnų pasisakymus ir elgesį seka viso pasaulio žmonės, todėl jie turėtų būti atsargūs, santūresni. Bet pas juos to nėra. Jie net nepagalvoja, kad jie išeina prieš religiją, prieš žmonių moralės pagrindą.“

PASAULIO GYVENTOJŲ SKAIČIUS

Pasaulio gyventojų padidėjimas vyksta dabar mažesniu tempu. Prieš 10 metų pasaulio gyventojų skaičius didėjo 2,1 proc. per metus, dabar tik 1,7 proc. Tačiau per tuos 10 metų pasaulio gyventojų skaičius padidėjo 770 milijonų žmonių. Dabartinis pasaulio gyventojų skaičius siekia 4,7 milijardus gyventojų. Šie duomenys yra iš Jungtinių Tautų tarptautinės konferencijos pranešimo apie pasaulio gyventojus. Konferencija vyks Meksikoje nuo rugpjūčio 6 iki 13 dienos.

Apie 2000 metus kasmet priaugs dar po 1,5 proc. gyventojų, sako raportas. Trečiojo pasaulio kraštuose gyventojų prieauglis didesnis dar 1,8 proc. per metus, o kituose kraštuose — 0,5 proc. Per pastaruosius 10 metų vien tik Afrikoje gyventojų prieauglis padidėjo. Prieš 10 metų gyventojų prieauglis ten siekė 2,7 proc. per metus, dabar gi — 3 proc. Vakarų Europoje prieaugimo tempas sulėtėjo nuo 0,9 proc. iki 0,6 proc. Lotynų Amerikoje gyventojų prieauglis per tą laiką sumažėjo nuo 2,5 proc. iki 2,3 proc. Azijoje, Kinijoje, gyventojų prieauglis yra stipriai suvaržytas, nuo 2,3 proc. jis yra nuslydęs iki 1,4 proc. Jungtinių Tautų raporte taip pat pasakyta, kad gyventojų amžius per pastaruosius 10 metų yra pasiekęs 58,9 metų amžiaus vidurkį. Trečiajame pasaulyje gyventojų amžiaus vidurkis dabar yra 56,6 metų, o išsivysčiusiose kraštuose — 73 metai. Kūdikių mirtingumas ir yra sumažėjęs iki 81 iš 1000 gimimų. Iš 1000 gimimų — 92 mirimai Trečiojo pasaulio šalyse ir 17 mirimų išsivysčiusiose šalyse.

T.

Mūsų Kolonijos

Philadelphia

KALANTOS MINĖJIMAS

Lietuva. Laisvė. Auka. Jau nuolis. Tai galbūt daugiausiai girdimi žodžiai, be kurių neapsieitume mūsų kasdieniame lietuviškame gyvenime. Be šių žodžių, mūsų veikla būtų neaiški, neturėtų vilties ir neparodytų ryžto.

Prieš dvyliką metų tie keli žodžiai įgijo nepaprastą prasmę ir amžiams buvo įrašyti į Lietuvos istoriją aukso raidėmis. Tai įvyko Kauno miesto sodelyje gražų gegužės mėnesio sekmadienį, kai jaunuolis Romas Kalanta atidavė savo auką — gyvybę Lietuvai, šaukdamas jai laisvės.

Prisiminti tą didvyrišką žygį gegužės 20 dieną yra rengiamas Romo Kalantos minėjimas. Minėjimas prasidės su procesija ir Mišiomis 10:30 val. Šv. Andriejaus bažnyčioje (19th & Wallace St.) ir tęsis parapijos salėje, kur bus priešpiečiai ir atitinkama

programa. Kalbėtoju yra pakviestas žinomas visuomenininkas, rašytojas inž. Vytautas Volertas. Koncertinę minėjimo dalį atliks kvartetas „Aidai“ iš Baltimorės, vadovaujamas Marijos Tallat-Kelpšienės Krasauskienės.

Lietuvių Moterų federacijos Philadelphia klubo valdyba kvietia visuomenę minėjime dalyvauti. Pradžią su priešpiečiais tuoj po lietuviškų mišių apie 12 valandą.

Sn.

Hot Springs, Ark.

GEGUŽINĖ

Radio valandėlė „Leiskit ir Tėvynei“ kviečia visus Hot Springs lietuvius ir jų svečius į pavasario gegužinę, kuri vyks gegužės 5 d., šeštadienį, 12 val. Family parke prie aerodromo — kitoje pusėje 70 West kelio. Linksma muzika, bendros dainos neleis nuobodžiauti, o gausus laimėjimų stalas vilios išbandyti savo laimę. Iki pasimatymo gegužinėje.

Valandėlės vadovybė

DRAUGAS, penktadienis, 1984 m. gegužės mėn. 4 d. 5

PADĖKA

A. A.

EDVARDAS MAŽIONIS

Mirė balandžio 25 d., 1984 m., palaidotas balandžio 28 d. Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse Chicagoje.

Velionio seserys ir giminės reiskia padėką kun. V. Mikolaiciui ir kun. Z. Gelažiui už maldas ir pareiktą užuojautą koplyčioje, kun. V. Mąžrimui už atsilankymą koplyčioje, kan. V. Zakarauskui už pamaldas bažnyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame solistui V. Momkui už giedojimą bažnyčioje ir muzikui K. Skaisgiui už palydėjimą vargonais.

Dėkojame visiems už atsilankymą koplyčioje, dalyvavimą bažnyčioje, aukojusiems šv. Mišias, palydėjimą į kapines ir išreiškiusiems užuojautą mūsų liudiesio valandoje, žodžiu, raštu ir per spaudą.

Dėkojame laidotuvių direktoriams Donald Petkui ir sūnui už rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdę: SESERYS IR GIMINĖS.

A. A.

VACLAVA BALČIAUSKAITĖ-ŠARKIENĖ

mirė balandžio 29 d., 1984 m., išgyvenusi 84 metus.

Buvo našlė dipl. teis. Vinco Šarkos, mirusio prieš 7 metus Detroitė.

Dideliame nuliūdime liko 2 dukterys: Izolda ir žentas Kęstutis Černiai, anūakai dr. Victor-Saulius ir Diana-Aušra; Nijolė ir žentas dr. William T. Rice, anūakai Inga ir Eric.

Velionė buvo palaidota gegužės 1 d. po religinių apeigų iš Val Baužos laidojimo namų greta savo mirusio vyro Holy Sepulchre kapinėse Southfield, Michigan.

EUDEIKIS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienraštį „Draugas“.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on Savings

Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH NO DOWN PAY
AND NO CREDIT CHECK

ESLUC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

STASYS RASTIKIS LIETUVOS LIKIMO KELIAIS IS MANO UZRASU IV tomas

Šis leidinys jau seniai daugelio skaitytojų buvo laukiamas pasirodant. Knygoje sutelkti jo užrašai. Štai kaip autorius skelbia įvado vietoje: „Šioje knygoje, kaip ir kitose, noriu nieko peikti, nei girti. Rašau „sine ira et studio“ — be šališkumo, nes tik tuo keliu galima pasiekti istorinę tiesą, ar bent priartėti prie jos“...

Išleido Akademines Skaitytojų leidykla, Chicago 1982 m. Kaina su pernešimu \$20.00.

Užsakymus atsiųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.25 valstybės mokesčio.

APYLINKŲ

× Solistai Maralin Niska ir Algis Grigas atliks įvairių — lietuviškų ir tarptautinių — dainų ir arijų koncertą "Draugo" romano premijos įteikimo iškilmėse gegužės 20 d. 12:30 val. Sv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles, Calif. Smuikui gros žymus smuikininkas William Mullen. Viesiems akompanuos muz. Alvydas Vasaitis iš Chicago. Premija bus įteikiama rašyt. Alei Rūtai, gyvenančiai Santa Monica, Calif.

× Birutė Pūkelevičiūtė ateinantį penktadienį, gegužės 11 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje skaitys ir komentuos savo kūrybą bei teatrinį darbą. Chicago lietuviškajai visuomenei tai proga arčiau susipažinti su mūsų rašytoja ir aktore. Vakarone ruošia Chicago ateitinių skyrius.

× Romo Kalantos didvyriškos mirties kasmetinį minėjimą prie jo paminklo rengia Šaulių centro valdyba gegužės 28 d. (kapų puošimo dieną). Sv. Kazimiero kapinėse tuojuo po paminklų ir po apeigų prie kapinių steigėjų paminklo. Visuomenė prašoma dalyvauti.

× "Draugo" renginių komiteto posėdis bus gegužės 9 d., trečiadienį, 7 val. vak. Marijonų svetainėje prie "Draugo". Visi komiteto nariai kviečiami dalyvauti.

× Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadovybė paremti Vasario 16-tos lietuvių gimnazijai, suorganizuojančiai šio lietuviškojo įstaigą 1964 m. vasarą New York. Pagaudautina, kad stažuotojas dirbtų 8 savaites. Bus parūpinta gyvenvietė bei 1000 dol. stipendija ir padengtos su darbu susijusios išlaidos. Tai pulki proga studentui arčiau susipažinti su lietuviškos informacijos vaidmenimis bei tiesiogiai įsijungti į Religinės šalpos (Informacijos centro) plačias veiklas. Stažuotojas turi laisvai valdyti lietuvių ir anglų kalbas, būti bent 18 metų amžiaus ir mokėti vairuoti. Prašymą bei reziumė siųsti iki gegužės 25 dienos Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York, 11207. Dėl daugiau informacijos kreiptis į įstaigą telef. 212-647-2434. (pr.).

× Lietuvos Katalikų Religinė šalpa / Lietuvių Informacijos Centras prašoma, kad ieško studento norinčio dirbti šio lietuviškojo įstaigą 1964 m. vasarą New York. Pagaudautina, kad stažuotojas dirbtų 8 savaites. Bus parūpinta gyvenvietė bei 1000 dol. stipendija ir padengtos su darbu susijusios išlaidos. Tai pulki proga studentui arčiau susipažinti su lietuviškos informacijos vaidmenimis bei tiesiogiai įsijungti į Religinės šalpos (Informacijos centro) plačias veiklas. Stažuotojas turi laisvai valdyti lietuvių ir anglų kalbas, būti bent 18 metų amžiaus ir mokėti vairuoti. Prašymą bei reziumė siųsti iki gegužės 25 dienos Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York, 11207. Dėl daugiau informacijos kreiptis į įstaigą telef. 212-647-2434. (pr.).

× Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbęs su Rodman & Renshaw, Inc. patarnauja akcijų, bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.).

× Ieškoma nuomoti atskirą namuką Union Pier, Michigan, vasarai. Skambinti po 6 val. vak. tel. 925-9268. (sk.).

× Ieškoma sekretorė, iš lietuviškai įstaigai New York. Pagaudautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbą, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindiniai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziumė: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. (sk.).

× "Draugo" 75-rių metų sukakties proga banketas bus rugsejo 30 d. (ne 29 d., kaip Renginių kalendorių pastelbta) Martiniقه restorano salėje. Bus įdomi programa, laimėjimai ir vakarienė.

× "National Review" žurnalas gegužės 4 d. laidoje yra atspausdinęs Erik v. Kuehnelt-Leddihn iš "Continent" straipsnį apie Pabaltijo tautų pastangas atgauti nepriklausomybę. Straipsnyje duodami Pabaltijo tautų istorijos bruožai, charakteristinės Rusijos rusifikacijos pastangos ir dabartinės okupacijos priespauda. Taip pat rašoma apie popiežiaus Jono Pauliaus pastangas Pabaltijo tautų kovoję už laisvę.

× Edmundas Jakaitis, mūsų foto srities bendradarbis, po sėkmingos operacijos grįžo iš ligoninės namo, kur rūpestingos žmonos priežiūroje sveiksta ir tikisi įgyvendinti užsibrėžtus pavasarinius foto planus.

× Mokytoja D. Puodžiūnienė rezūoja Danutės Augienės vaidinimą "Meškos mokykla", kuri suvaidins Marquette Parko liuanistinės mokyklos mokiniai šį šeštadienį, gegužės 5 d., 4 val. p. p., Sv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visi kviečiami.

× PLB VI-ajam seime išrinktoji PLB kontrolės komisija paskirs pareigas taip: pirmininkas — Algis Rugienius, 30717 Lund Dr., Warren, Mich. 48093, sekretorius — Mečys Šilkaitis, gyv. Hickory Hills, Ill., ir narys — Jonas Urbonas, gyv. Clawson, Mich.

Danguolė Valentaitė, LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė, sekla konferencijos darbus socialiniais klausimais.

Nuotr. J. Tamulaitis

× "Draugo" administracijos organizuojama ekskursija į Europą bus 1984 m. rugpjūčio 2-20 dienomis. Plane sutaarta aplankyti Fatimą ir Lisaboną Portugalijoje, Seviliją, Toledo, Madridą ir San Sebastian Ispanijoje, Liurdą ir Paryžių Prancūzijoje. Šiai "Draugo" ekskursijai vadovauja kun. Antanas Micūnas, Marijonų vienuolių viceprovincijolas, dabar Worcesterio Sv. Kazimiero parapijos klebonas. Asmenys, kurie galvoja dalyvauti ekskursijoje, bet dar neturi užsienio paso ir kitų dokumentų, prašome skubiai registruotis Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Telef. 312-238-9787. Vėlavimas užsiregistruoti laiku, sudaro daug sunkumų organizatoriams. (pr.).

× Ieškoma sekretorė, iš lietuviškai įstaigai New York. Pagaudautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbą, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindiniai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziumė: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. (sk.).

× JAV Jaunimo sąjungos politinis skyrius gegužės 20-21 dienomis rengia autobuso kelionę iš Chicago į Washingtoną. Norima susitikti su senatoriais bei kongresmanais ir juos paspausti, kad jie imtųsi OSI pareigūnų apklausinėjimo dėl bendradarbiavimo su KGB. Kelionės išlaidoms padengti jaunimas gegužės 6 d., šį sekmadienį, praves vajų, lankydamas Marquette, Gage ir Brighton Parko tautiečių namus. Prašome neatsisakyti šiam reikalui nors ir dolerio paramos. Jaunuoliui jūsų namų neatlankius, galima auką prisiųsti ir į būstinę, čekį išrašant šiuo vardu: JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

× Motinos pagerbimas, gegužinės pamaldos ir kultūrinė programa Sodybos pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 val. p. p. Dailininkas maj. Jonas Tapulionis, dipl. teis. Pranas Šulas, Anelė Kirvaitytė, Alfonsas Sidagis, Bronė Bužinskienė ir gydytojas. Užkandis. Visi laukiami.

× Pirmą Sv. Komuniją Jėzuitų koplyčioje priims Daina Čirauskaitė, Linas Gierštikas, Vilija Gražulytė, Paulius Marchertas ir Vinta Norvilaitė gegužės 13 d. Kun. A. Saulaitis atnaušaus Sv. Mišias 12 val. dieną. Šiuos Kr. Donelaičio mokyklos mokinius sakramentui paruošė G. Meiluvienė.

× Sv. Kryžiaus ligoninėje gegužės 5 d., šeštadienį, nuo 10 val. ryto iki 4 val. vak. bus sveikatos diena ir bus tikrinami kraujo spaudimas, cukrinė, klausma, akys, mažakraujystė, vaikams daromos pirštų nuospaudos, teikiamos informacijos apie mankštą, alkoholiizmą, narkotikų atsikratymą, slaugymą namuose. Norima pasitarnauti žmonių sveikatinimui.

× Stud. A. Šilas Amerikos Lietuvių Tarybos priimtas vasaros tarnybai Jungtiniam Pabaltiečių komitete Washingtone.

× Gražina Banžienė išsikėlė iš Beverly Shores apylinkės ir dabar gyvena Diamenčių ūkyje, Wisconsin. Jos sesuo Dana Butkienė atvyko iš Californijos ir čia vieši ilgesnį laiką.

× Jonas ir Gražina Stankūnai išvyko atostogų į Floridą. Jiedu abu aktyviai veikia Balf, dosniai remia labdarą. Gražina yra Balf Beverly Shores skyriaus narė.

× Kazys Barzdukas, Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, Jonas Balčiūnas, Wilow Springs, Ill., lankėsi "Draugo" ir įsigijo įvairiausių leidinių už didesnes sumas.

× Charles J. Trečiokas, Boston, Mass., atsiuntė auką už kalėdines korteles ir kalendorių ir 20 dol. dienraščio palaikymui. Ch. J. Trečioka skelbiame garbės prenumeratorium, o už mielą auką tariame nuosirdų aciu.

× Visus kviečiame atsilankyti į Cicero Lietuvių Bendruomenės rengiamą Motinos dienos minėjimą gegužės 6 dieną Sv. Antano parapijos salėj tuoju po lietuviškos sumos. (pr.).

× Reikalinga moteris priežiūrei maža vaiką Oak Parko apylinkėje. Skambinti tel. 386-3454. (sk.).

× Rugpjūčio 15-29 dienomis ruošiamas ekskursija į Vilnių ir Rygą (14 dienų). Kelionę ruošia ir vadovauja Marius Klela, tel. 737-1717. (sk.).

× Kasa Lietuvių Federalinė Kredito Unija gegužės 6 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Jaunimo centro mazoje salėje šaukia metinį narių susirinkimą. Iš New Yorko į Chicago atvyksta ir pranešimus padarys Kasos pirmininkas Vytautas Vebeliūnas ir Direktorių Tarybos nariai. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo bus valšės. (sk.).

Siemet sueina 30 m. nuo "Lituano" pirmojo numerio pasirodymo. Nuotraukoje juo besirūpinantieji. Iš kairės: R. Vedečys — "Lituano" fondo pirm., J. Kučėnas — iš din., A. Tamulis — kompiuterių reikalams, D. Valentaitė — JAV LB Vid. Vak. apyg. kontrolės komisijos narė, J. Balutis — kontrolės kom. pirm. knygų tikrinimo metu. Nuotr. P. Malčios

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

HARMONIJOS KONCERTAS

Jaunimo centro valdyba pirm. I. Kriaučeliūnienė, vicepirm. H. Laucius, sekr. Alė Steponavičienė, išd. D. Dundžienė, korespondentė B. Jasaitienė pasikvietė iš New Yorko Harmonijos kvartetą, kuris Jaunimo centre balandžio 29 d. sutraukė daug publikos, besidominčios jų dainomis. Harmonijai vadovauja muz. Viktoras Ralys. Jis pats ir dainuoja drauge su Astra Butkute (sopranas), Birute Ralyte - Malinauskienė (altas) ir Petru J. Tutinu (bosas). Visa programa buvo lietuvių kompozitorių ar su lietuvišku tekstu.

Koncerto pradžią atliko visas kvartetą, dainuodamas Vasaros naktys (Naujalis), Poeto svajonė ((Viltenio), O tu Ieva (liaudies), Tų mergelių dainavimas (Kačanausko).

Kvarteto susidainavimas, įsijautimas į tekstą susilaukė šilto klausytojų įvertinimo. Dainų svajingumas, kitų — linksmumas darė kvartetą žavų.

Naujo įvairumo įnešė vyrų duetas: Gintinė, dangus (Makachino) ir Kur tas kelelis (Makachino). Nostalgiska šių dainų melodija, perteikiama su švelniu išgyvenimu, klausytojų buvo priimta su jautriu dėmesiu.

Pirmos koncerto dalies pabaigai vėl pasirodė kvartetą su patriotinėmis dainomis: Stovių aš parimus (aranz. V. Ralio), Lietuvos laukai (Čerėnės), Kur bėga Šešupė (harm. Ralio). Tai visiems lietuviams brangios dainos, skelbiančios Lietuvos meilę, visada mieliai priimamos, nors ir būtų dažniau kartojamos.

Antroji koncerto dalis pradėta solisčių A. Butkutės ir B. Ralytės-Malinauskienės romantišku duetu — Lineliu raunu ne viena (Švedo) ir humoristiškai — Mudu du broliukai (Vana-gaičio).

Koncertą baigiant vėl pasirodė kvartetą su Verdi melodija, kuriai žodžius apie Harmoniją pritaikė V. Ralys. Toliau skambėjo klasikinės melodijos: Pa-

vasaris (Naujalis), Rausvuose Rytuose (liaudies), Nemunėlis (Bložės).

Gausūs publikos plojimai bisiui dar išprašė Tai buvo vasaros rytas saulėtas, Nei kur, nei kada (Ralio), Nežinau, kodėl tave myliu.

Paskutinės žaismingos dainos taip išjudino publiką, kad išreikalavo dar programą prateštį. Suskambėjo Mergyte jaunoji. Dekodami čikagiešiams už prielankumą, dar pakartojo Nemunėlį.

Dainų patriotiška nuotaika, romantikumas, humoriskas žaismingumas, dainininkų balsų skambumas ir jaunatviška išvaizda klausytojams paliko ne užmirštamą įspūdį.

Rengėjų vardu dainininkams ir dalyviams padėjo H. Laucius, pakviesdamas vaišėms į žemutinę salę. J. Pr.

SEIMOS SVENTĖ

Balandžio 29 d. Chicago lietuviams jau gerai pažįstamam restorane "Sabra Room", netoli Ham Hickory Hills priemiestyje, buvo paminėta Jolandos ir Alfonso Kerelių, gyvenančių Le-monte, 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktis. Iš Chicago, Lemonto, Cicero ir kitų priemiesčių susirinko apie 60 žmonių, daugiausia lietuvių, įsiurprizo pokylį. Jį puikiai suorganizavo suaktyvininkų dukros Vilija ir Svajonė Kerelytės. Kaip vėliau paaiškėjo, jos prieš septynis mėnesius išsikalbėjo, kad tėvai susituokė balandžio 29 d. Kilo mintis šią sukaktį paminėti, tėvus nustebinti, nes ir sukakties diena palanki, — sekmadienis. Prasidėjo planavimas, giminių ir draugų kontaktavimas, įvairūs organizaciniai rūpesčiai. Nepakenkė ir tai, kad abi dukros tikros lietuvaitės, su pobūvių organizavimu susipažinusios įvairiose organizacijose ir jų valdybose.

Susirinkus į puošnią salukę svečiams, kuriuos sutiko Vilija ir Svajonė, J. Polikaitis supažindino susirinkusius su numa-

toma vaišių programa, įsakė visiems įsijungti į šokiomis pronomis būtiną "Ilgiausių metų". Po valandos vienas amerikietis, rengėjų sukalbininkas, atvežė ir suaktyvininkus. Iš jų sumišmo buvo aišku, kad dukroms paslaptį išlaikyti pavyko. Sužinoję, kas čia per balius, suaktyvininkai net apsišarsojo.

Po taurės šampano kun. Juozas Vaišys prisipažino, kad ir jo čia prisidėjo. Tai jis 1954 m. balandžio 29 d. Brighton Parko bažnyčioje sujungė Jolandos ir Alfonso rankas, nes aktyvi vyresnioji skautė Jolanda Gudaitytė to prašė. Kun. Vaišys priminė, kad vaišių rengėjos ir pobūvį kvietė ir popiežius Jona Paulių II. Jis atvykti negalėjo, tačiau atsiuntė savo sveikinimus ir apaštališką palaiminimą.

Vilija Kerelytė padėjo susirinkusiems už paslapties išlaikymą, už atvykimą į paaiškino, kad jos abi tėvelius karštai myli. Tas matėsi ir be žodžių. Gauta sveikinimų ir iš Tėvynės su tautine juosta, kuria vėl buvo sujungti suaktyvininkai Kereliai.

Po vaišių J. Polikaitis paminėjo sveikinusius raštu, Ringailės Zotovienės gėles iš Floridos, šiltą kun. dr. J. Frunskio laišką. Žodžių sveikino vyr. skautininkė D. Eidukienė, Z. Juškevičienė svečių tarpe buvusių skautų ir skaučių vardu. Ji palinkėjo suaktyvininkams lietuviškų žentų. Po visų nuosirdžių žodžių ir linkėjimų trumpai visiems padėjo Alfonsas Kerelis, nurodęs, kad šalia vyriausio santuokos veikėjo, kuris palaimino šią šeimą, kun. Vaišnio, salėje matyti trys tos atmintinos dienos pamergės ir pajuniai. Po visų džiaugsmingų žodžių vyko "jaunųjų" šokis, įsijungė ir kiti. Jauniesiems priminta, kad dar už 20 metų panašią puotą teks surengti jiems patiems. Vaišėse dalyvavo ir anos reikšmingos dienos prieš 30 metų aktyvi dalyvė, Jolandos Kerelienės mama, ponja Gudaitienė. A. P.

BALFO CHICAGOS APSKRITIES VALDYBOJ

Balto Chicago apskrities naujai išrinktoji valdyba posėdyje, įvykusiame balandžio 11 d. 4:45 val. po pietų centro valdybos būstinėje, 2558 W. Lithuanian Plaza Court, pareigomis paskirstė: pirmininkas — Stasys Vanagūnas, I vicepirmininkas — Justinas Šidlauskas, II vicepirmininkas — Juozas Mackevičius, sekretorė — Antanina Repšienė, protokolų sekretorė — Grožvyda Giedraitytė, išdėtininkas — Bronius Andriukaitis, renginių vadovas — Juozas Bagdžius, padėjėjas — Kazys Rožanskas, renginių šeiminkė —

CHICAGOS ŽINIOS

PERIMA BANKĄ

Bankrutavusį United of America banką perima Mid. City National bankas, kurio centrinė įstaiga yra Halsted ir Madison gatvių sankryžoje, Chicagoje. Už bankrutavusį banką sumokės 1.5 mil. dol.

VIESULAS

Kaimyniniame nuo Chicago Will apskrity naktį balandžio 28 d. siautė viesulas. Plainfielde sugriauta apie 12 namų, sužeisti penki žmonės.

GRAŽINS 630,808 DOL. MOKESČIŲ

Teismas nusprendė, kad mokesčių rinkimo įstaiga turi grąžinti 630,808 dol. mokesčių, paimtų už pomirtinį palikimą, kuris s. sidėjo iš municipalinių bonų, išleistų butų valdybos. Palikimas buvo Charles Haffnerio, mirusio 1979 metais. Tas teismo sprendimas atėty gali sumažinti apie bilijoną dolerių mokesčių pajamų valstybei.

DAUGIAU STATYBŲ

Chicagoje ir artimose apylinkėse per tris pirmus šiu metų mėnesius buvo išduota 3,195 leidimai naujiems namams statyti — 32% daugiau negu perėjais metais tokiu laiku.

"THE FANTASTICKS" LIETUVIŲ TEATRE

Lietuvių "Playhouse" teatre, 2515 W. 69th St., Tombrala vaidintojų trupė gegužės 4, 5, 11, 12, 18 ir 19 dienomis statys muzikinį vaidinimą "The Fantasticks" (anglų kalba). Kiekvieno spektaklio pradžia 8 val. vak., prieš tai nuo 7 val. kokeilių valanda. Visi aktoriai ir dainininkai — profesionalai ar pusiau profesionalai. Režisuoja Tom Fahy. Tai gera proga lietuvių centre pamatyti aukšto lygio muzikinę komediją. Dėl bilietų (5 dol. prie įėjimo, 4 dol. iš anksto rezervavus) teirautis tel. 436-0423.

STIPRUS VEJAS

Chicagoje balandžio 30 d. vėjas buvo stipriausias per porą paskutinių metų — pūtė po 65 mylias per valandą. Vietomis nutraukti elektros laidai, kai kur išbloškė langus. Sužeista keliolika žmonių. Vienai moteriai krizantis stiklas nuo Sears Tower pradūrė plaučius.

MOKYTOJŲ VAIKAI

Nustatyta, kad Chicago valdinių mokyklų mokytojų 46% vaikų eina ne į valdines, o į privačias mokyklas.

Elena Pajedienė ir valdybos narys — Eduardas Litvinas. Tikimasi, kad visi valdybos nariai jiems pavestas pareigas atliks stropiai ir sąžiningai.

Šiais metais Balf apskrities ir skyrių gegužės bus rugpjūčio 19 d. Jaunimo centro patalpose. Visos organizacijos prašomos rugpjūčio 19 d. susilaikyti nuo didesnių renginių. Palikime tą datą tikrai Balfui.

Gegužinėje didžiausios pajamų šaltinis yra dovanų paskirstymas — "Laimės šulinys". Visuomenė kviečiama Balf gegužinėje gausiai dalyvauti. Taip pat turintieji atliekamų dovanų "laimės šuliniai" prašomi pristatyti į Balf būstinę, 2558 W. Lithuanian Plaza Court, Chicago, Illinois. Balf raštinė atidaro kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 4:30 val. po pietų. Šeštadieniais iki 12 val. dienos.

Taip pat kas turi atliekamų drabužių bei avalynės pasiuntimui į Suvalkų Trikampį, Lenkiją ar kitus kraštus pagalbos reikalingiems mūsų tautiečiams, prašome pristatyti paduotu adresu. Neturintieji priemonių daiktų pristatymui skambinkite į Balf raštinę tel. 776-7582. Po sėdės praėjo darnioje nuotaikoje. Po posėdžio — kavutė.

A. Repšienė

Margučio radijo vedėjas Petras Petrutis su Iona Lauciene stebi vėlykinių pusryčių linksnumus vaikams. Nuotr. S. Zalatorė